

RESUMO DA INTERVENCIÓN: LICITACIÓNS PÚBLICAS E DEFENSA DA COMPETENCIA

Luis Berenguer Fuster

Presidente da Comisión Nacional da Competencia

No exercicio da función de promoción que a Lei 15/2007 de defensa da competencia lle recoñece explicitamente á CNC, publicáronse nos últimos anos unha serie de Guías de boas prácticas favorecedoras da competencia en distintos ámbitos da nosa economía.

A máis recente é a *Guía sobre Contratación Pública y Competencia*, publicada en febreiro do 2011 e dirixida aos órganos de contratación das distintas administracións co fin de chamar a súa atención sobre aqueles elementos do procedemento de contratación pública que deben ser especialmente valorados pola súa repercusión sobre a competencia, e sobre a existencia de posibles acordos anticompetitivos das empresas licitadoras.

A licitación pública representa en España o 15% do PIB, unha porcentaxe superior incluso ao de sectores tan relevantes como o turismo ou a construción. A falta de competencia neste ámbito é especialmente nociva para os cidadáns ao se veren prexudicados dobremente, como contribuíntes e como consumidores. As estimacións internacionais sitúan o sobreprezo derivado da colusión entre empresas licitadoras nun 20%, o que permite calcular que, en España, cada punto porcentual do volume de licitacións que se vexa sometido a esta práctica supón un sobrecusto de 300 millóns de euros.

A Guía é o resultado dunha serie de iniciativas que, no marco sancionador e de promoción da competencia, veu tomando a CNC, e anteriormente o extinto Tribunal de Defensa da Competencia. Son ben coñecidas as distintas resolucións sancionadoras por acordos entre empresas competidoras en concursos públicos adoptadas nos últimos anos; na actualidade, a Dirección de Investigación segue con interese, de oficio ou a través de denuncias, o funcionamento competitivo desta actividade, como o proban os expedientes sancionadores que hoxe en día están abertos no sector da construción e da papelería. Máis alá da vixilancia destas prácticas, prohibidas pola Lei de defensa da competencia, a CNC veu analizando o marco legal, estatal e autonómico, que afecta ás licitacións públicas para reclamar que as administracións non restrinxan innecesariamente no exercicio da súa facultade normativa a competencia na contratación pública. Neste sentido, fomos especialmente críticos co Protocolo

que no 2007 asinaba o Ministerio de Fomento con representantes do sector para fixar os criterios que se aplicarían nos concursos para as novas concesións de transporte interurbano de viaxeiros en autobús, ao entender que introducía numerosas cláusulas que restrinxían a competencia. A nivel autonómico, a CNC impugnou as normas da Comunidade Autónoma de Valencia e de Andalucía que prorrogaban inxustificadamente as concesións de transporte de viaxeiros por autobús, eliminando así a competencia por entrar neste mercado.

Por todo isto, a elaboración e publicación desta *Guía sobre Contratación Pública y Competencia* é un dos actos sobranceiros da actividade da CNC desde que inicia a súa actual etapa coa entrada en vigor da Lei 15/2007 de defensa da competencia.

A Guía ten dúas partes diferenciadas. Na primeira, ocúpase de analizar cales son as alternativas máis favorecedoras da competencia que ofrece o procedemento administrativo propio da contratación pública. Na decisión sobre a celebración ou non dun contrato, na elección do procedemento de contratación, no deseño dos pregos, e nas decisións que debe adoptar o órgano administrativo durante e despois da licitación, hai posibilidade de optar por alternativas que teñen efectos positivos sobre a competencia.

Na segunda parte, a Guía trata os problemas da colusión entre empresas licitadoras. Valóranse as características do mercado que favorecen a aparición destes acordos ilícitos entre competidores e proporciónanse indicadores referidos á forma en que se presentan as ofertas, aos prezos e aos comportamentos das empresas que deben poñer sobre aviso aos responsables dos órganos contratantes. Ante sospeitas de colusión, instamos a que se adopten os procedementos ordinarios de licitación, que se vixie como se está levando a cabo a subcontratación na obra ou servizo licitado, e que se informe as empresas das responsabilidades en que poden incorrer por este falseamento da competencia. Ante a constatación de indicios sólidos, facemos un chamamento para que se denuncie ante as autoridades de defensa da competencia.